

Θεία Λειτουργία: Τὸ ὑπέρτατο σωτηριῶδες ἔργο^(*)

ΣΤΙΣ 15 Ἰουνίου τοῦ 1389, πρὶν ἀπὸ 610 χρόνια, ὁ μέγας Σέρβος Πρίγκιπας Λάζαρος συγκρούσθηκε μὲ τὸν πανίσχυρο Τοῦρκο Σουλτᾶνο Μουράτ στὴν περίφημη μάχη τοῦ Κοσσυφοπεδίου. Οἱ Τοῦρκοι κέρδισαν μία «πύρρειο» νίκη, ἐφ' ὅσον οἱ Σέρβοι διέσωσαν τὸ ἀδούλωτο τῆς ψυχῆς τους, ἔστω κι ἂν ἡ ἤττα τους ἐσήμανε τὴν ἐναρξὶ τῆς ζοφερᾶς ὀθωμανικῆς δουλείας, ἡ ὁποία διήρκεσε πέντε ὀλοκλήρους αἰῶνες.

Ὁ Ἅγιος Πρίγκιπας Λάζαρος, ὁ ὁποῖος ἐστέφθη στὸν σερβικὸ θρόνο τὸ 1382 καὶ ὅλη του ἡ ζωὴ ἦταν ἓνα ὑπόδειγμα πίστεως, δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς καὶ παράδειγμα ἀνεγέρσεως Ναῶν, Μονῶν καὶ Ἱερῶν, σύμφωνα μὲ μία παράδοσι, τὴν παραμονὴ τῆς ἀποφασιστικῆς μάχης μὲ τοὺς Τούρκους, κατὰ τὴν ὁποία ἐπότισε μαζί μὲ τοὺς συντρόφους του τὴν γῆ τοῦ Κοσσυφοπεδίου μὲ τὸ αἷμα του, εἶδε τὸ ἐξῆς:

«Ἀποκαλύφθηκε στὸν Σέρβο Πρίγκιπα σὲ ὄραμα, ὅτι εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ μία ἐκλογὴ μεταξὺ τοῦ ἐπιγείου βασιλείου ἢ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ: μπορούσε νὰ κινήσῃ τὶς δυνάμεις του σὲ ἄμεση ἐπίθεσι κατὰ τῶν Τούρκων καὶ νὰ ἔχῃ ἐγγυημένη τὴν νίκη, ἢ νὰ συγκεντρώσῃ πρῶτα τὸν στρατὸ του γιὰ τὴν ἱεραρχία τῆς Θείας Λειτουργίας· στὴν περίπτωσι ὅμως αὐτὴ θὰ ἠττάτο. Διάλεξε τὸ δεύτερο - τὸν δρόμο γιὰ τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὁλος ὁ Σερβικὸς στρατὸς συγκεντρώθηκε στὴν λευκὴ Ἐκκλησίᾳ τῆς Σαμοντρέζα καὶ κοινώρησε, πρὶν κινήσῃ γιὰ νὰ σφαγῇ. Ὁ Σουλτᾶνος δέχθηκε πράγματι ἓνα θανάσιμο πλῆγμα, ἀλλὰ ὁ Πρίγκιπας Λάζαρος αἰχμαλωτίσθηκε καὶ κατόπιν ἀποκεφαλίσθηκε»¹.

Ἡ ἐκπληκτικὴ αὐτὴ διήγησις, ἴσως ἀπίστευτη στοὺς πολλούς, μπορεῖ νὰ κατανοηθῇ μόνον μέσα στὸ φῶς τῆς Ἁγίας Ὁρθοδοξίας μας καὶ τῶν ἀξιῶν καὶ προτεραιοτήτων ποὺ αὐτὴ ἐμπνέει.

Τελικῶς, οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ ὅλων τῶν ἐποχῶν κατανοοῦν βαθύτατα, ὅτι ὅλα ἔρχονται καὶ παρέρχονται, ὅτι ὅλα εἶναι ἐφήμερα καὶ ὅτι

αὐτὸ ποῦ ἔχει ἀκατάλυτη, αἰώνια καὶ ἀθάνατη ἀξία εἶναι μόνον ἡ ἔνωσις μὲ τὸν Χριστό - τὴν Ζωὴ καὶ τὴν Ἀνάστασι - καὶ κατ' ἐπέκτασιν μὲ ὅλους ὅσοι εἶναι τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ αὐτὴ ἡ αἰσθητὴ καὶ ζωηφόρος ἔνωσις ἐπιτυγχάνεται καὶ δίδεται ὡς δωρεά, κατὰ τὴν διάρκειά τῆς ζωῆς αὐτῆς, στὸ Μυστήριό τῆς Θείας ἱερουργίας τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ:

«Ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς» (Ιωάν. στ' 53).

Κάθε Θεία Λειτουργία δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς μία ἱστορικὴ ἀνάμνησι καὶ βίωσι στὸ παρὸν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, ἀλλὰ εἶναι καὶ μία πραγματικὴ διεισδυσίς τῆς ἐρχομένης καὶ ἤδη παρούσης Βασιλείας, δηλαδὴ τῆς Ἐσχατολογικῆς Δόξης, μέσα στὴν ἱστορία καὶ τὸν χρόνο, γιὰ τὸν ἁγιασμὸ τῆς κτίσεως, μέσῳ τῆς μεταμορφώσεώς της ἀπὸ τὴν Ἄκτιστη Χάρι καὶ Δόξα τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ.

«Οὐ μὴ πῶ ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ» (Λουκ. κβ' 18), εἶπεν ὁ Κύριος πρὸ τοῦ Πάθους.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ τόπος τῆς Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ καθιστᾶ παρούσα τὴν Βασιλεία Του· οἱ εὐσεβεῖς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, μέσῳ τῶν Μυστηρίων καὶ τῶν θεωτικῶν ἀρετῶν, γίνονται υἱοὶ Φωτὸς καὶ Ἡμέρας, μετέχουν ἤδη τοῦ Δείπνου τῆς Βασιλείας: ἄρα, δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη καὶ σημαντικώτερη τιμὴ καὶ ἀξία στὴν ζωὴ αὐτὴ ἀπὸ τὴν συμμετοχὴ μας στὴν Θεία Λειτουργία, δηλαδὴ τὴν εὐχαριστιακὴ ἔνωσί μας μὲ τὸν Χριστό. Δὲν ὑπάρχει κανένα ἔργο περισσότερο ἐπιείγον καὶ καθοριστικὸ γιὰ τὸ αἰώνιο μέλλον μας, τὸ ὁποῖο νὰ μπορῇ νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὴν σπουδὴ καὶ ἐπιμέλειά μας γιὰ τὴν παράστασί μας στὸ Μυστήριό τῆς Εὐχαριστίας. Δὲν ὑπάρχει καμμία σύγκρισις καὶ κανένα δίλημμα ἐκλογῆς μεταξὺ τῆς Οὐρανίου Εὐλογημένης Βασιλείας τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὴν ὁποία προγευόμεθα στὴν Θεία Λειτουργία, καὶ ὁποιασδήποτε, ἀκόμη καὶ τῆς μεγαλυτέρας καὶ ἐνδοξοτέρας, ἐπιγείου βασιλείας.

Τὸ εὐχαριστιακὸ ἦθος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ταπεινώσεως, μέσα στὴν προοπτικὴ τῆς ἐρχομένης Βασιλείας, νοηματοδοτεῖ ὅλες τὶς ἄλλες σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου, σὺς ὁποῖες προσδίδει σχετικὴ καὶ δευτερεύουσα ἀξία καὶ σημασία. Μέσῳ αὐτοῦ τοῦ Καθολικοῦ Ἦθους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖο κινεῖται μεταξὺ Σταυροῦ καὶ Ἀναστά-

σεως, Γολγοθᾶ καὶ Θαβῶρ, ὑπερβαίνεται κάθε κτιστὸ κατηγόρημα τῆς ζωῆς αὐτῆς, κάθε ματαία προσκόλλησις στὰ παρόντα, κάθε εἰδωλοποιήσις, κάθε ἰδεολογοποιήσις, κάθε ἐθνικισμός, κάθε διαμάχη, κάθε ἐναγώνια μέριμνα.

Ἡ ἐκλογή τοῦ Ἁγίου Πρίγκιπος Λαζάρου ἀποτελεῖ πρότυπο ὀρθῆς ἐκλογῆς ὅσων ποθοῦν ἀντὶ τῶν ἐπιγεῖων τὰ ἐπουράνια, ἐφ' ὅσον ὑλοποιεῖ ἄμεσα τὴν τόσο βαθειὰ λειτουργικὴ/λατρευτικὴ δέησι τῆς Ἐκκλησίας μας: *«ἐαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα»!*

(*) Περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 290/Μάϊος-Ἰούνιος 1999, σελ. 198-199.

1. Περιοδ. «*Orthodox Life*», Νο 3/1993, σελ. 41.